

Dôstojnosť rodiny

Domov má byť prvou a hlavnou školou, kde si deti osvoja ľudské a kresťanské čnosti.

10.06.2021

Pán Boh dokončil v šiesty deň svoje stvoriteľské dielo: „Vtedy Pán, Boh, utvoril z hlíny zeme človeka a vdýchol do jeho nozdier dych života. Tak sa stal človek živou bytosťou“.[1] Boh mal radosť z každého diela, ktoré urobil, ale zo stvorenia ľudského rodu sa radoval priam nesmierne. Videl, že to, čo urobil, bolo „*veľmi dobré*“, ako dosvedčuje Písmo.[2]

Akoby tým svätopisec chcel zdôrazniť zvláštne Božie pôsobenie pri stvorení človeka, ktorý bol so svojou vdýchnutou a nesmrteľnou dušou stvorený na obraz a podobu Stvoriteľa. Iba to však Bohu nestačilo. Dal preto človeku nezaslúžený podiel na svojom vlastnom vnútornom živote: urobil ho svojím dieťaťom a obdaril ho tzv. nadprirodzenými (vliatymi) čnosťami.

Božia prozreteľnosť chcela, aby človek slobodne spolupracoval na dosiahnutí nebeského kráľovstva. Aby však táto spolupráca nebola vystavená možnosti kolísania rozmarov, rozhodol sa ju Pán chrániť prostredníctvom prirodzenej inštitúcie manželstva^[3], ktoré bolo neskoršie Kristom povýšené na sviatosť.

Rodina – veľká ľudská rodina a každá z rodín, ktoré by ju mali tvoriť – je jedným z prirodzených nástrojov

chcených Bohom pre to, aby ľudia usporiadane spolupracovali s jeho stvoriteľskou vôľou. Táto Božia vôľa, počítat' s rodinou vo svojom pláne spásy, sa v priebehu času potvrdila prostredníctvom najrôznejších zmlúv, ktoré Boh postupne uzatváral so starovekými prorokmi Noemom, Abrahámom, Izákom a Jakubom, až sa nakoniec Vykupiteľov sľub naplnil v Dávidovom rode.

Keď sa naplnil čas, Pánov anjel zvestoval ľuďom naplnenie Božieho zámeru: v Nazarete sa skrze Ducha Svätého narodil z Panny Márie Ježiš. Boh pripravil pre svojho Syna rodinu vytvorenú Jozefom, adoptívnym otcom, a Máriou, panenskou Matkou. Pán chcel, aby sa v tom odrážal spôsob, akým sa mali rodiť a vyrastať jeho ľudské deti: v rámci stabilne zriadenej inštitúcie.

„Pripomíname si rôzne udalosti a okolnosti, ktoré obklopovali

narodenie Božieho Syna a náš pohľad sa pristaví pri betlehemskej maštali a na domove v Nazarete. Mária, Jozef i dieťa Ježiš viac než inokedy zabierajú svoje miesto v strede nášho srdca. Čo nám chce povedať a aké poučenie nám chce dať jednoduchý no zároveň obdivuhodný život svätej rodiny?“[4] Na otázku, ktorú nám kladie svätý Josemaría, môžeme odpovedať slovami Kompendia Katechizmu Katolíckej cirkvi, ktoré hovorí, že kresťanská rodina je podľa obrazu Ježišovej rodiny tiež domácou cirkvou preto, lebo v rodine sa prejavuje a uskutočňuje spoločenstvo a rodinná povaha Cirkvi ako Božej rodiny.[5]

Rodina má pre svoje prirodzené a nadprirodzené poslanie, pre svoj pôvod, povahu a cieľ veľkú dôstojnosť. Každá rodina má posvätný charakter a od svojich členov, od občianskej spoločnosti a od Cirkvi si zaslúži úctu a

starostlivosť. Jej podstata by bola vážne ohrozená, keby bola zredukovaná len na manželský zväzok, na pokrvné puto medzi rodičmi a deťmi, na akýsi druh sociálnej jednotky či spôsob harmonizácie partikulárnych záujmov. Svätý Josemaría neustále pripomínal, že „musíme pracovať na tom, aby sa tieto kresťanské bunky spoločnosti rodili a rozvíjali s túžbou po svätosti“.[6]

Domov má byť prvou a hlavnou školou, kde si deti osvoja ľudské a kresťanské čnosti. V sociálnych vzťahoch, ktoré členovia rodiny nadviažu, sa prirodzene odráža dobrý príklad rodičov, súrodencov a ostatných členov rodiny. Nie je náhoda, že Cirkev má záujem na tom, aby sa rodina ako škola čností správne vyvíjala. Jej záujem sa však neobmedzuje len na toto.

Prostredníctvom veľkorysej spolupráce kresťanských rodičov s

Božími prikázaniami Boh sám „rozširuje a obohacuje svoju rodinu“. [7] Tajomné Telo Kristovo na zemi sa počtom zväčšuje a rastie v čnostiach a z kresťanských domovov ponúka Pánovi zvlášť milý obetný dar.[8]

Rodina stanovuje určité práva a zvlášť povinnosti: všetci jej členovia si majú byť vedomí dôstojnosti spoločenstva, ktoré vytvárajú, a poslania, ktoré je tomuto spoločenstvu zverené. Každý z nich má svoje povinnosti plniť s plným vedomím zodpovednosti, i za cenu potrebných obetí. Čo sa týka práv, rodina vyžaduje úctu a starostlivosť od štátu. Má na to právo z dvoch dôvodov: jednak štát vznikol na základe rodiny, jednak spoločnosť bude taká, aké budú rodiny.[9]

Aby členovia rodiny mohli všetky tieto povinnosti plniť, je nevyhnutné, aby svojej láske dali nadprirodzený charakter, pretože i rodina má

nadprirodzený charakter. Z tejto lásky – jemnej a náročnej zároveň – potom vyklíčia prejavy nehy, ktoré robia z rodinného života predzvesť neba. „Manželstvo založené na výlučnej a definitívnej láske sa stáva zobrazením vzťahu Boha k jeho ľudu a naopak: spôsob, akým miluje Boh, sa stáva mierou ľudskej lásky.“[10]

Vzhľadom na súčasnú spoločenskú situáciu je obzvlášť naliehavé, aby bol rodinám znova vtlačený kresťanský zmysel. Táto úloha nie je jednoduchá, ale zato je vzrušujúca. Kto sa chce na tejto nesmiernej úlohe podieľať a zároveň tak vrátiť spoločnosti kresťanského ducha, musí začať tým, že si najprv zametie pred svojím vlastným prahom.

Zvláštny význam pre dosiahnutie tohto zámeru nadobúda výchova detí, ktorá je najdôležitejším aspektom rodinného života. Aby sme mohli na túto veľkú výzvu

odpovedať, aby sme mohli
vychovávať v spoločnosti, ktorá je z
veľkej časti profánna, mali by sme si
pripomenúť dve základné pravdy:
„Po prvé, človek je povolaný k životu
v pravde a v láske, a po druhé, každý
človek sa realizuje úprimným
sebadarováním.“[11]

Do výchovy majú byť zapojené ako
deti, tak i rodičia, ich prví
vychovávateľia, pretože výchova
môže prebiehať len „vo vzájomnom
spoločenstve osôb“. Vychovávateľ
istým spôsobom v duchovnom
zmysle „plodí“ a „z tohto zorného
uhla môže byť výchova považovaná
za skutočný a pravý apoštolát. Je to
životne dôležitá komunikácia, ktorá
nevytvára len hlboký vzťah medzi
vychovávateľom a vychovávaným,
ale dáva obom účasť na pravde a
láske, na konečnom ciele, ku ktorému
je Bohom Otcom, Synom a Duchom
Svätým povolaný každý človek“.[12]

[1] Gn 2, 7.

[2] Porov. Gn 1, 31.

[3] Porov. Gn 1, 27.

[4] Svätý Josemaría, Ísť s Kristom, č. 22.

[5] Porov. Kompendium Katechizmu Katolíckej cirkvi, č. 350.

[6] Svätý Josemaría, Rozhovory, č. 91.

[7] 2. vatikánsky koncil, past. konšt. Gaudium et spes, č. 50.

[8] Porov. Kompendium Katechizmu Katolíckej cirkvi, č. 188.

[9] Porov. Kompendium Katechizmu Katolíckej cirkvi, č. 457–462.

[10] Benedikt XVI., enc. Deus caritas est, č. 11.

[11] Ján Pavol II., List rodinám (2–II–1994), č. 16.

[12] Tamtiež.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/dostojnost-
rodiny/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/dostojnost-rodiny/) (05.08.2025)